

Lag

om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i barnskyddslagen (417/2007) 3 a § 1 mom., 11 § 1 och 3 mom., 12 §, 13 § 1 och 2 mom., 14 och 15 §, rubriken för 16 § samt 16 § 1 och 2 mom., 16 a—16 c §, 17 § 2 och 3 mom., 18 §, 22 § 2 och 3 mom., 23 §, 24 § 2 mom., det inledande stycket i 25 § 1 mom., 25 d § 1 mom., 27 a § 1 och 2 mom., 32 § 2 och 3 mom., 34 § 1 mom., 35 §, det inledande stycket i 36 § 1 mom., 38 § 4 mom., det inledande stycket i 40 § 1 mom., 41 § 2 mom., 45 § 1 mom., 46 § 2 mom., 54 § 2 mom., 55 § 1 mom., 56 §, 61 b § 3 mom., 75 § 1 och 3 mom., 76 § 1 mom., 76 a §, 77 § 2—4 mom., 78, 79 och 81 §, det inledande stycket i 90 § 1 mom. samt 90 § 2 mom. samt det inledande stycket i 92 § 1 mom. och 92 § 1 mom. 1 punkten,

av dem 3 a § 1 mom., 25 d § 1 mom., 34 § 1 mom., det inledande stycket i 36 § 1 mom., 38 § 4 mom. och 76 a § sådana de lyder i lag 1302/2014, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1292/2013, 13 § 1 och 2 mom. samt 27 a § 1 mom. sådana de lyder i lag 297/2016, rubriken för 16 § samt 16 § 1 och 2 mom., 16 a, 16 c och 18 § sådana de lyder i lag 88/2010, 16 b och 79 § sådana de lyder i lag 1380/2010, 17 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 437/2009, 22 § 2 och 3 mom. sådana de lyder i lag 1198/2019, 24 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1242/2020, det inledande stycket i 25 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1111/2016, 27 a § 2 mom. sådant det lyder i lag 598/2013, 35 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1302/2014, 56 § sådan den lyder i lag 264/2015, 61 b § 3 mom. samt 75 § 1 och 3 mom. sådana de lyder i lag 542/2019, 77 § 2—4 mom., det inledande stycket i 90 § 1 mom. samt 90 § 2 mom. samt det inledande stycket i 92 § 1 mom. och 92 § 1 mom. 1 punkten sådana de lyder i lag 1489/2019, samt

fogas till lagen en ny 93 a § som följer:

3 a §

Förebyggande barnskydd

För att främja barns och unga personers välfärd tillhandahåller kommunen och välfärdsområdet förebyggande barnskydd då barnet eller familjen inte är klient inom barnskyddet.

11 §

Ordnanande och utvecklande av barnskydd

Kommunen ska se till att förebyggande barnskydd till sin innebörd och omfattning ordnas såsom behovet i kommunen förutsätter. Välfärdsområdet ska sörja för förebyggande barnskydd i sina social- och hälsovårdstjänster samt se till att barn- och familjeinriktat barnskydd till sin innebörd och omfattning ordnas såsom behovet i välfärdsområdet förutsätter. Barn- och familjeinriktat barnskydd ska ordnas i tillräcklig utsträckning vid de tider på dygnet det behövs.

Välfärdsområdet svarar för de uppgifter som hänför sig till verkställigheten av barnskyddet. Välfärdsområdet ska, då det ordnar barnskyddet, vid behov samarbeta med olika sektorer inom

RP 56/2021 rd
RP 18/2022 rd
ShUB 9/2022 rd
RSv 66/2022 rd

välårsdsomrÅdet och i kommunerna inom dess område, andra myndigheter, andra vÅlfÅrdsomrÅden och kommuner inom deras omrÅden samt med andra sammanslutningar och inrÅttningar som ordnar service sÅ att tillrÅcklig service som motsvarar behovet kan ordnas och sakkunskap tryggas i vÅlfÅrdsomrÅdet.

12 §

VÅlfÅrdsplan fÅr barn och unga

Kommunen eller flera kommuner tillsammans ska gÅra upp en plan Åver kommunens eller kommunernas verksamhet fÅr att frÅmja barns och unga personers vÅlfÅrd. Planen ska godkÅnnas i respektive kommuns kommunfullmÅktige och ses Åver minst vart fjÅrde År. Planen ska beaktas nÅr en budget och ekonomiplan enligt 110 § i kommunallagen (410/2015) gÅrs upp. Planen År en del av kommunens vÅlfÅrdsplan som avses i 6 § i lagen om ordnande av social- och hÅlsovÅrd (612/2021).

Den kommunala vÅlfÅrdsplan fÅr barn och unga personer som avses i 1 mom. ska innehÅlla uppgifter fÅr planeperioden om

- 1) barns och unga personers uppvÅxtfÅrhÅllanden och vÅlfÅrdssituation,
- 2) ÅtgÅrder och tÅnster som frÅmjar barns och unga personers vÅlfÅrd och fÅrebygger problem,
- 3) ordnande av samarbetet mellan olika myndigheter samt sammanslutningar och anstalter som producerar tÅnster fÅr barn och unga, samt om
- 4) genomfÅrandet och uppfÅljningen av planen.

VÅlfÅrdsomrÅdet ska fÅr att ordna och utveckla barnskyddet gÅra upp en regional vÅlfÅrdsplan fÅr barn och unga som gÅller vÅlfÅrdsomrÅdets verksamhet. Planen ska godkÅnnas av vÅlfÅrdsomrÅdesfullmÅktige och ses Åver minst vart fjÅrde År. Planen ska beaktas nÅr budgeten och planen enligt 115 § i lagen om vÅlfÅrdsomrÅden (611/2021) upprÅttas och vÅlfÅrdsomrÅdesstrategin enligt 41 § i den lagen utarbetas. Planen År en del av vÅlfÅrdsomrÅdets vÅlfÅrdsplan enligt 7 § i lagen om ordnande av social- och hÅlsovÅrden. Momentet tillÅmpas inte pÅ Helsingfors stad.

Den regionala vÅlfÅrdsplan fÅr barn och unga som avses i 3 mom. ska innehÅlla uppgifter fÅr planeperioden om

- 1) barns och unga personers uppvÅxtfÅrhÅllanden och vÅlfÅrdssituation inom omrÅdet,
- 2) ÅtgÅrder och tÅnster som frÅmjar barns och unga personers vÅlfÅrd och fÅrebygger problem i omrÅdet,
- 3) behovet av barnskydd inom omrÅdet,
- 4) resurser som ska reserveras fÅr barnskyddet,
- 5) tillgÅngligt servicesystem inom barnskyddet fÅr skÅtseln av uppgifter enligt denna lag,
- 6) ordnande av samarbetet mellan olika myndigheter samt sammanslutningar och anstalter som producerar tÅnster fÅr barn och unga, samt om
- 7) genomfÅrandet och uppfÅljningen av planen.

Helsingfors stad ska fÅr ordnandet och utvecklandet av barnskyddet inkludera uppgifterna enligt 4 mom. i den vÅlfÅrdsplan fÅr barn och unga som avses i 1 mom.

Kommunen och vÅlfÅrdsomrÅdet ska samarbeta vid uppgÅrandet av de planer som avses i denna paragraf med iakttagande av vad som fÅreskrivs i 6 och 7 § i lagen om ordnande av social- och hÅlsovÅrd. Momentet tillÅmpas inte pÅ Helsingfors stad.

13 §

Tjänsteinnehavare som beslutar om barnskyddsåtgärder

I ärenden som gäller brådskande placeringar enligt 38 § 1 mom. och avslutande av brådskande placeringar enligt 39 § 1 mom. utövas beslutanderätten av en socialarbetare i tjänsteförhållande som förordnats av välfärdsområdet.

En ledande tjänsteinnehavare inom socialvården som förordnats av välfärdsområdet och som uppfyller kraven i 46 a § 1 mom. i socialvårdslagen (1301/2014), eller någon annan socialarbetare som står i tjänsteförhållande och som förordnats av den ledande tjänsteinnehavaren, ska fatta beslut i ärenden som gäller förlängning av en sådan brådskande placering av barn som avses i 38 § 3 mom. i denna lag, sådant omhändertagande och därtill ansluten vård utom hemmet som avses i 43 § 1 mom., sådana ändringar av platsen för vård utom hemmet som enligt 43 § 3 mom. sker under den tid ett omhändertagande eller en brådskande placering varar och avslutande av omhändertaganden enligt 47 §. En ledande tjänsteinnehavare eller en av denna förordnad tjänsteinnehavare gör även ansökningar som gäller undersökning av barn enligt 28 § samt omhändertagande och därtill ansluten vård utom hemmet enligt 43 § 2 mom.

14 §

Tryggande av multiprofessionell sakkunskap

Välfärdsområdet ska se till att den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter har tillgång till sakkunskap om barns uppväxt och utveckling, hälsovård, juridisk expertis samt annan expertis som behövs i barnskyddsarbetet.

Välfärdsområdet ska tillsätta en expertgrupp som består av representanter för social- och hälsovården, experter i fråga om barns uppväxt och utveckling och andra experter som behövs i barnskyddsarbetet. Expertgruppen biträder socialarbetaren i beredningen av ärenden som gäller omhändertagande av barn samt vård utom hemmet och vid genomförandet av barnskyddet i övrigt. Dessutom ger den yttranden till stöd för beslutsfattande som gäller barnskyddsåtgärder.

15 §

Hälsovårdens särskilda skyldigheter

En verksamhetsenhet inom hälso- och sjukvården inom välfärdsområdet ska ge experthjälp inom det barn- och familjeinriktade barnskyddet och vid behov ordna undersökning av barn samt vård- och terapitjänster för barn. Tjänster som barnskyddsklienter behöver i anslutning till utredande av misstankar om sexuellt utnyttjande eller misshandel ska ordnas skyndsamt.

16 §

Välfärdsområde som ansvarar för ordnande av barnskydd

För ordnandet av barnskydd ansvarar det välfärdsområde inom vars område barnet eller den unga personen har sin hemkommun. Om den kommun där barnet eller den unga personen huvudsakligen bor inte är hans eller hennes hemkommun enligt 2 § eller 3 § 1 punkten i lagen om hemkommun (201/1994), ansvarar det välfärdsområde, inom vars område barnet eller den unga personen har sin boningskommun, för ordnandet av barnskydd.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. ansvarar det välfärdsområde inom vars område barnets tillfälliga vistelsekommun finns för beslutsfattandet om en brådskande placering enligt 38 § 1

mom., om det välfärdsområde inom vars område barnet har sin hem- eller boningskommun inte är känd då beslutet fattas eller om beslutsfattandet inte kan fördröjas utan att syftet med den brådskande placeringen äventyras. Efter att en brådskande placering har utförts överförs ansvaret för ordnandet av barnskydd till det välfärdsområde inom vars område barnet har sin hem- eller boningskommun och där man vid behov fattar beslut om ändring av platsen för vård utom hemmet enligt 43 § 3 mom., med beaktande av vad som föreskrivs i 50 och 54 §. Om barnet under den tid en brådskande placering varar flyttar från det välfärdsområde inom vars område barnet har sin hem- eller boningskommun, överförs organiseringsansvaret inte till det nya välfärdsområde inom vars område boningskommunen finns förrän den brådskande placeringen har upphört.

16 a §

Välfärdsområde som svarar för barnskyddets kostnader

Det välfärdsområde inom vars område barnet har sin hemkommun svarar för barnskyddets kostnader, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag.

Om den kommun där barnet eller den unga personen huvudsakligen bor inte är hans eller hennes hemkommun enligt 2 § eller 3 § 1 punkten i lagen om hemkommun, svarar det välfärdsområde inom vars område barnet eller den unga personen har sin boningskommun för kostnaderna för sådan anstaltsvård eller familjevård som ordnats som en stödåtgärd inom öppenvården, med undantag av sådan anstaltsvård eller familjevård som varar över 14 dygn, för vars kostnader det välfärdsområde inom vars område barnet eller den unga personen har sin hemkommun svarar.

Det välfärdsområde där behovet av att ordna vård utom hemmet för ett barn har uppkommit svarar för kostnaderna för vården utom hemmet. Det välfärdsområde som svarat för kostnaderna för vården utom hemmet svarar också för kostnaderna för eftervården. Om eftervården ordnas till följd av en placering som enligt 75 § 1 mom. ordnats som en stödåtgärd inom öppenvården och som varat över ett halvt år, svarar det välfärdsområde inom vars område barnet har sin hemkommun då placeringen upphör för kostnaderna för eftervården. Om eftervården enligt 75 § 2 mom. ordnas enligt prövning, svarar för kostnaderna det välfärdsområde där beslutet om eftervården fattats.

16 b §

Placeringsvälfärdsområdets ansvar för ordnande av barnskydd

Det välfärdsområde där ett barn eller en ung person har placerats som en stödåtgärd inom öppenvården eller i vård utom hemmet eller i eftervård (*placeringsvälfärdsområde*) ska i samarbete med det välfärdsområde som enligt 16 § 1 mom. eller 17 § ansvarar för ordnandet av barnskydd (*placerarvälfärdsområde*) och den kommun där barnets eller den unga personens placeringsplats finns eller boningskommunen för ett barn eller en ung person i eftervård ordna den service och de stödåtgärder för barnet eller den unga personen som behövs för omsorgen eller vården. Placeringsvälfärdsområdet och den kommun där barnets eller den unga personens placeringsplats finns samt boningskommunen för barnet eller den unga personen i eftervård har rätt till ersättning av placerarvälfärdsområdet för sina kostnader för servicen och stödåtgärderna.

Bestämmelser om placeringsvälfärdsområdets skyldighet att i en situation som avses i 1 mom. ordna de hälso- och sjukvårdstjänster som behövs för ett barn eller en ung person som har placerats som en stödåtgärd inom öppenvården eller i vård utom hemmet eller i eftervård samt om ersättning för kostnaderna för hälso- och sjukvårdstjänster finns i 69 § i hälso- och sjukvårdsla-

gen (1326/2010). Bestämmelser om skyldigheten för den kommun där ett barns eller en ungs plats finns och för boningskommunen för ett barn eller en ung person i eftervård att ordna förskoleundervisning och grundläggande utbildning för ett barn som placerats som en stödatgård inom öppenvården eller i vård utom hemmet eller i eftervård finns i lagen om grundläggande utbildning och bestämmelser om ersättning för kostnaderna för detta finns i 38 § i lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021). Bestämmelser om skyldigheten för den kommun där ett barns eller en ungs plats finns eller för boningskommunen för ett barn eller en ung person i eftervård att ordna småbarnspedagogik finns i lagen om småbarnspedagogik (540/2018).

16 c §

Välfärdsområdenas inbördes ersättningar

När ett välfärdsområde med stöd av denna lag har ordnat familjevård eller anstaltsvård för någon annan än en sådan invånare som avses i 2 § 2 punkten i lagen om ordnande av social- och hälsovård, tillämpas 57 § 1 och 3 mom. i den lagen på välfärdsområdenas inbördes ersättningar.

17 §

Ordnande av barnskydd i vissa specialsituationer

Det välfärdsområde som bestäms enligt grunderna i 1 mom. ska också ordna barnskyddet för ett barn vars föräldrar eller ena förälder är eller har varit finsk medborgare, om barnet enligt utredning av social- och hälsovårdsministeriet inte har bonings- eller vistelsekommun i Finland men barnet, enligt de preliminära uppgifter som ministeriet inhämtat, ska anses sakna tillgång till ändamålsenlig vård i sitt hem- eller vistelseland. Barnskydd kan med stöd av detta moment endast ordnas, om inte något annat följer av den förordning som nämns i 1 mom. eller av ett fördrag som är bindande för Finland.

Välfärdsområdet kan genom utrikesministeriet begära handräckning för att i utlandet utreda behovet av barnskydd. En utredning utomlands kan även utföras av den som enligt 33 § i lagen om konsulära tjänster (498/1999) får tillhandahålla notariella tjänster.

18 §

Förhållande till andra lagar

På verksamhet som ett välfärdsområde ordnar med stöd av denna lag tillämpas lagen om välfärdsområdenas finansiering (617/2021) och på verksamhet som kommunen ordnar lagen om statsandel för kommunal basservice, om inte något annat föreskrivs genom lag.

22 §

Förordnande av intressebevakare som ställföreträdare för vårdnadshavaren

Ansökan om förordnande av intressebevakare kan göras av den i lagen om förmyndarverksamhet (442/1999) avsedda förmyndarmyndigheten, av välfärdsområdet eller av vårdnadshavaren själv.

Intressebevakaren förordnas av domstol. Också förmyndarmyndigheten kan förordna en intressebevakare, om vårdnadshavaren och välfärdsområdet tillsammans ansöker om det. På förordnande av intressebevakare tillämpas vad som i lagen om förmyndarverksamhet eller i någon annan lag föreskrivs om förordnande av en ställföreträdare för intressebevakaren.

23 §

Intressebevakarens arvode och kostnader

För kostnader som uppstår vid förordnandet av intressebevakare enligt 22 § samt för intressebevakarens arvode och kostnader svarar det välfärdsområde som enligt 16 och 17 § svarar för att barnskydd ordnas.

24 §

Ansvar för tryggandet av barnets bästa

Välfärdsområdet ska vara representerat vid förundersökning och domstolshandläggning av en straffbar gärning som ett barn uppges ha begått samt vid handläggning av ett ärende som gäller avstängning av ett läropliktigt barn från en skola eller läroanstalt i det organ som ansvarar för undervisningsväsendet eller i ett organ hos en i 4 § i läropliktslagen (1214/2020) avsedd utbildningsanordnare, om detta inte bedöms som uppenbart obehövt av välfärdsområdet. Välfärdsområdet ska vid behov hänvisa barnet till medling enligt lagen om medling vid brott och i vissa tvister (1015/2005).

25 §

Anmälningsskyldighet

De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag hos någon av följande aktörer, eller som utför motsvarande uppgifter i ett uppdragsförhållande eller som självständig yrkesutövare, samt alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till välfärdsområdet, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds:

25 d §

Barnskyddsmyndigheternas anmälningsskyldighet

Om barnet flyttar från välfärdsområdet medan en utredning av behovet av barnskydd enligt 26 § pågår eller medan barnet är klient inom barnskyddet, ska välfärdsområdet trots sekretessbestämmelserna omedelbart underrätta det nya välfärdsområde inom vars område barnets nya hemkommun finns eller det i 16 § 1 mom. avsedda välfärdsområde inom vars område barnets nya boningskommun finns om flyttningen. Även de handlingar som är nödvändiga för bedömningen av barnskyddsbehovet eller för vidtagandet av barnskyddsåtgärder ska vid behov utan dröjsmål lämnas till det nya välfärdsområdet. Barnets nya välfärdsområde ska fortsätta med utredningen eller andra barnskyddsåtgärder, med beaktande av vad som föreskrivs i 16 §.

27 a §

Uppföljning av att tidsfristerna iakttas

Institutet för hälsa och välfärd ska av välfärdsområdena två gånger per kalenderår begära de uppgifter som är nödvändiga för uppföljningen och övervakningen av att de tidsfrister iakttas som föreskrivs i 26 § 5 mom. i denna lag och i 36 § 3 mom. i socialvårdslagen. Uppgifterna får inte innehålla enskilda personers identifieringsuppgifter.

Välfärdsområdena ska avgiftsfritt överlämna de uppgifter som avses i 1 mom. till Institutet för hälsa och välfärd.

32 §

Kartläggning av barnets närståendenätverk

Välfärdsområdet ska skrida till åtgärder för att ordna vårdnaden om barnet genom ett avtal mellan föräldrarna eller ett domstolsbeslut, om detta ska anses vara befogat med tanke på barnets bästa.

Den som vid sidan av eller i stället för föräldrarna har anförtrotts vårdnaden om ett barn och hos vilken barnet bor ska vid behov garanteras sådana förutsättningar för vård och fostran av barnet som avses i 16 § 3 mom. i familjevårdslagen (263/2015).

34 §

Skyldighet att vidta stödåtgärder inom öppenvården

När behovet av barnskydd har konstaterats ska välfärdsområdet utan dröjsmål vidta sådana stödåtgärder inom öppenvården som avses i detta kapitel.

35 §

Tryggande av försörjning och boende

När behovet av barnskydd i väsentlig mån beror på otillräcklig försörjning, bristfälliga boendeförhållanden eller avsaknad av bostad eller när dessa omständigheter utgör ett väsentligt hinder för barnets och familjens rehabilitering, ska välfärdsområdet utan dröjsmål ordna tillräckligt ekonomiskt stöd samt avhjälpa bristerna i boendeförhållandena eller ordna en bostad som motsvarar behovet.

36 §

Stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård

Utöver den socialservice som nämns i 3 kap. i socialvårdslagen, som hemservice, referensgruppsverksamhet, stödperson eller stödfamilj samt utkomststöd och förebyggande utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) och småbarnspedagogik enligt lagen om småbarnspedagogik (540/2018), ska för en familj som är klient inom barnskyddet med beaktande av den på barnets och familjens behov av stöd baserade klientplanen som stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård vid behov ordnas

38 §

Brådskande placering av barn

Under den tid som en brådskande placering varar har välfärdsområdet rätt att besluta om barnets angelägenheter i den omfattning syftet med den brådskande placeringen förutsätter enligt vad som föreskrivs i 45 §.

40 §

Skyldighet att omhänderta barn och ordna barnets vård utom hemmet

Välfärdsområdet ska omhänderta ett barn och ordna barnets vård utom hemmet, om

41 §

Beredning av omhändertagande och vård utom hemmet

Den socialarbetare som avses i 1 mom. har utöver vad som i 20 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården föreskrivs om en socialvårdsmyndighets rätt att få uppgifter rätt att få yttranden från dem som avses i den bestämmelsen, om dessa behövs vid beredningen av omhändertagande, när beslut fattas om omhändertagande eller vård utom hemmet ordnas.

45 §

Vårnaden om barn som omhändertagits

När ett barn har omhändertagits, har välfärdsområdet för uppnåendet av syftet med omhändertagandet rätt att besluta om barnets vistelseort samt vård, uppfostran och tillsyn, den övriga omsorgen om barnet samt om sådan undervisning och hälsovård som behövs för att förverkliga dessa.

46 §

Beslut om vårnaden om barn och umgängesrätt under den tid omhändertagandet varar

Om vårnaden om barnet med stöd av lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt i stället för föräldrarna anförtrotts personer som har ingått uppdragsavtal enligt familjevårdslagen kan välfärdsområdet fortsättningsvis betala ersättning till dessa personer för barnets underhåll och vård samt vid behov arvode och också annars stödja barnets vård och fostran. Välfärdsområdet ska innan det ansöker om eller lämnar domstolen en utredning om överföringen av vårnaden på dem som har ingått uppdragsavtal avtala med dessa om de stödåtgärder samt det arvode och den ersättning som avses i detta moment. Samtidigt ska det övervägas om det är motiverat att förordna en särskild intressebevakare för barnet.

54 §

Mänskliga relationer och kontakter

Välfärdsområdet och platsen för vården av barnet utom hemmet ska stödja och främja kontakterna mellan barnet och föräldrarna samt andra barnet närstående personer. Vården av barnet utom hemmet ska ordnas så att avståndet till den plats där barnet är placerat inte är ett hinder för att upprätthålla kontakt med barnet närstående personer.

55 §

Dispositionsmedel

När ett barn eller en ung person har placerats utom hemmet i enlighet med bestämmelserna om placering som stödåtgärd inom öppenvården, vård utom hemmet eller eftervård, ska välfärdsområdet se till att barnets eller den unga personens studier och fritidssysselsättning vid behov stöds ekonomiskt.

56 §

Ordnande av vård utom hemmet som familjevård

På familjevård tillämpas vad som föreskrivs i familjevårdslagen.

61 b §

Plan om gott bemötande

När planen om gott bemötande görs upp och när den ses över ska de barn som är placerade i verksamhetsenheten höras, och de ska ges möjlighet att delta i utarbetandet av planen. När planen är färdig ska den gås igenom tillsammans med de barn som är placerade i enheten, och planen ska placeras så att alla kan se den. Planen ska skickas för kännedom till det välfärdsområde som ansvarar för placeringen av ett barn och till den socialarbetare som ansvarar för angelägenheterna i fråga om det barn som placerats i enheten, och planen ska utvärderas och ses över årligen.

75 §

Barns och unga personers rätt till eftervård

Sedan vård utom hemmet enligt 40 § har avslutats ska välfärdsområdet ordna eftervård enligt detta kapitel för barnet eller den unga personen. Eftervård ska också ordnas sedan en placering som stödåtgärd inom öppenvården enligt 37 § har avslutats, om placeringen varat minst ett halvt år utan avbrott och berört enbart barnet.

Välfärdsområdets skyldighet att ordna eftervård upphör när fem år har förflutit från det att barnet sedan en placering utom hemmet enligt 1 mom. avslutades senast har varit klient hos barnskyddet. Skyldigheten att ordna eftervård upphör senast när den unga personen fyller 25 år.

76 §

Eftervårdens innehåll

Välfärdsområdet ska utifrån barnets eller den unga personens behov av stöd och med beaktande av klientplanen enligt 30 § 4 mom. ordna eftervård genom att stödja barnet eller den unga personen samt föräldrarna och vårdnadshavarna samt den som svarar för barnets eller den unga personens vård och fostran, enligt vad som föreskrivs om stödåtgärder inom öppenvården i 7 kap., stöd för familjevårdare sedan vården överförs i 46 § 2 mom., mänskliga relationer och kontakter i 54 § samt vad som föreskrivs i detta kapitel.

76 a §

Tryggande av boende och försörjning i eftervården

När en otillräcklig försörjning, bristfälliga boendeförhållanden eller avsaknad av bostad är ett väsentligt hinder för rehabiliteringen av ett barn eller en ung person i eftervården, ska välfärdsområdet utan dröjsmål ordna ett tillräckligt ekonomiskt stöd samt rätta till bristerna i boendeförhållandena eller ordna en behovsenlig bostad.

77 §

Medel för eget hushåll

Om barnet eller den unga personen inte får sådana egna inkomster eller ersättningar eller har sådana egna tillgodohavanden som avses i 14 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården eller om de är otillräckliga, ska välfärdsområdet när placeringen avslutas stödja den unga personen som håller på att bli självständig med de medel för eget hushåll som behövs för boende, utbildning och utgifter i anslutning till självständighetsprocessen i övrigt.

Välfärdsområdet har rätt att besluta om tidpunkten för utbetalning av medel för eget hushåll. Medel för eget hushåll ska i regel ges ett barn eller en ung person som håller på att bli självständig när eftervården avslutas eller av särskilda skäl i anslutning till stödjande och tryggande av barnets eller den unga personens självständighetsprocess senast när han eller hon fyller 25 år.

Välfärdsområdet ska lämna en utredning om inflödet och utbetalningen av medel för eget hushåll sedan placeringen avslutats och på begäran av vårdnadshavaren, intressebevakaren eller ett 15-årigt barn även under den tid placeringen varar.

78 §

Välfärdsområdets meddelande om barn som ska placeras

I sådana situationer som avses i 16 § 2 mom. där ett barn har placerats inom något annat välfärdsområde än det som gjort placeringen, ska placerarvälfärdsområdet för att de tjänster och stödåtgärder som barnet behöver ska kunna ordnas samt övervakningen av platsen för vård utom hemmet ska kunna genomföras meddela barnets placering och när placeringen avslutas till placeringsvälfärdsområdet, som ska föra register över barn som placerats inom dess område.

79 §

Övervakning av vård utom hemmet

Placerarvårdsområdet ska övervaka att barnets placering i familjevård eller anstaltsvård förverkligas enligt denna lag och att barnet under den tid placeringen varar får de tjänster och stödåtgärder som det behöver och som placeringsvårdsområdet i enlighet med 16 b § ska ordna.

Verksamheten på platsen för vård utom hemmet övervakas dessutom av placeringsvårdsområdet och av regionförvaltningsverket. Vid övervakningen ska de samarbeta med placerarvårdsområdet.

Om placerarvårdsområdet upptäcker sådana missförhållanden eller brister i verksamheten på platsen för vård utom hemmet som kan påverka vården eller omsorgen om de placerade barnen, ska det oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess omgående underrätta placeringsvårdsområdet och det regionförvaltningsverk som avses i 2 mom. samt andra våårdsområden som enligt dess vetenskap har placerat barn på samma plats för vård utom hemmet om saken.

81 §

Övervakning av vården av barn som placerats i enskilt hem

Beträffande barn som någon annan än ett våårdsområde varaktigt placerat i enskilt hem ska anmälan utan dröjsmål göras till våårdsområdet. Såväl barnets våårnadshavare som den i vars våår barnet placerats är skyldig att göra en sådan anmälan. Bestämmelser om anmälan innehåll får utfärdas genom förordning av social- och hälsovårdsministeriet.

Sedan våårdsområdet fått anmälan ska det utreda om det enskilda hemmet till sina förhållanden är lämpligt för barnets våår och fostran samt om den som tagit barnet till sig förmår ta hand om det och om placeringen motsvarar barnets bästa. Beslut ska fattas om godkännande av placeringen.

Våårdsområdet ska för den som tagit emot barnet för våår klarlägga vilka rättigheter och skyldigheter denne har samt vid behov stödja vååraren genom att ordna stödåtgärder enligt 7 kap. i syfte att främja barnets våår och fostran.

De förutsättningar för en fortsatt placering som avses i 2 mom. och behovet av stödåtgärder enligt 3 mom. ska vid behov följas upp. Våårdsområdet ska föra register över barn som placerats i enskilt hem.

Om det enskilda hemmet eller den våår och fostran som ges där konstateras vara olämplig eller bristfällig, ska våårdsområdet försöka rätta till saken. Om detta inte lyckas, kan våårdsområdet förbjuda att barnet hålls i detta hem. Våårdsområdet ska då sörja för att barnets våår och fostran ordnas enligt barnets bästa och behov.

90 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

I ett beslut av en tjänsteinnehavare som är underställd våårdsområdet får ändring sökas direkt genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden i ärenden som gäller

I beslut som någon annan än en tjänsteinnehavare som är underställd våårdsområdet har fattat i ärenden som gäller begränsningar och begränsande åtgärder får ändring sökas på det sätt som anges i 1 mom. Besvären ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

92 §

Sökande av ändring hos högsta förvaltningsdomstolen

I förvaltningsdomstolens beslut får på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ändring sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i ärenden som gäller

1) fördelningen av ansvaret och kostnaderna för ordnandet av barnskydd mellan välfärdsområdena enligt 16, 16 a och 16 b §,

16 kap.

Särskilda bestämmelser

93 a §

Tillämpning av lagen i landskapet Åland

Vad som i denna lag föreskrivs om välfärdsområden ska när det gäller landskapet Åland tillämpas på kommunerna i landskapet Åland, om det är fråga om följande angelägenheter enligt 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991):

- 1) förhållandet till utländska makter enligt 4 punkten,
- 2) barns rättsliga ställning enligt 7 punkten, eller
- 3) administrativa ingrepp i den personliga friheten enligt 24 punkten.

Vad som i angelägenheter som avses i 1 mom. föreskrivs om tjänsteinnehavare och andra behöriga personer i tjänsteförhållande som beslutar om barnskyddsåtgärder tillämpas på motsvarande personer i tjänsteförhållande i kommunerna i landskapet Åland.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Nådendal och Helsingfors den 8 juli 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Familje- och omsorgsminister Aki Lindén